

תפ"ח (מרכז) 11459-10-09 - ניסים חזיזה נ' מדינת ישראל

תפ"ח (מרכז) 11459-10-09 - ניסים חזיזה נ' מדינת ישראל מחוזי מרכז

תפ"ח (מרכז) 11459-10-09

ניסים חזיזה (עציר)

נגד

מדינת ישראל

באמצעות ב"כ עו"ד נועה ארזי - פמ"מ

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

[23.02.2023]

כבוד השופטת, סגנית הנשיאה ליאורה ברודי

באמצעות ב"כ עו"ד

החלטה (בבקשה לביטול תוספת פיגורים ולפריסת תשלום הפיצוי)

- ביום 13.11.11 נדון המבקש, שהורשע בעבירות של רצח בכוונה תחילה וניסיון רצח, לעונש מאסר עולם ו- 20 שנות מאסר (חציו בחופף לעונש מאסר עולם וחציו במצטבר). כן חויב הנאשם בתשלום פיצויים להורי המנוח (להלן: "נפגעי העבירה"), בסך של 258,000 ₪. ערעור המבקש נדחה בבית המשפט העליון, וכך גם נדחתה בקשה לקיים דיון נוסף בעניינו של המבקש. את סכום הפיצוי היה אמור המבקש להפקיד בקופת בית המשפט עד ליום 1.3.12, אך לא עשה כן, וגביית החוב עברה לטיפול המרכז לגביית קנסות.
- כעולה מתגובת ב"כ המשיבה, המבקש לא שילם במשך השנים הרבות שחלפו את סכום הפיצוי, למעט סך של כ-5,000 ₪ ששולם בעת האחרונה. כתוצאה מכך חובו של המבקש עומד על סך קרוב ל-600,000 ₪, סכום הכולל את הקרן בצירוף הפרשי הצמדה וריבית שהתווספו לחוב על פי דין.
- ב"כ המבקש הגיש בקשה לבטל הן את תוספת הפיגורים שנצברה לסכום הפיצוי והן לפרוס את סכום הפיצוי לתשלומים. ב"כ המבקש הסביר שעד כה לא שילם המבקש את סכום הפיצוי בשל חסרון כס. כיום נמצא מי שיסייע למבקש לשלם את סכום הפיצוי המקורי. בית המשפט מתבקש לקבל את הבקשה בשל האינטרס הברור שנפגעי העבירה יקבלו את סכום הפיצוי, גם אם באיחור ניכר. אשר לפריסה - ביקש ב"כ המבקש שהמבקש ישלם תשלום ראשון של מחצית סכום הפיצוי המקורי בסך 129,000 ₪, ולאחריו ישלם ארבעה תשלומים חודשיים שווים בסך 32,000 ₪ לתשלום (מלבד התשלום האחרון, שיהיה מעט גבוה יותר).

4. ב"כ המשיבה התנגדה לשתי בקשותיו של המבקש. ראשית, על המבקש היה לצרף את נפגעי העבירה כמשיבים לבקשה שכן תוספת הפיגורים היא חלק בלתי נפרד מהחוב שחייב המבקש לנפגעי העבירה. אשר לבקשת פריסת תשלום הפיצוי: בשונה מסמכותו של בית המשפט לבטל את תוספת הפיגורים, הסמכות לדחייה ולפריסה של החוב מסורה למרכז לגביית קנסות, ועל המבקש להגיש בקשה מתאימה למרכז.
- עמדת נפגעי העבירה היא שהם אינם מתנגדים לבקשה: לאחר שקילת הבקשה הסכימו נפגעי העבירה לוותר על חלק מהחוב בתמורה להסדר התשלומים שהוצע על ידי ב"כ המבקש.
- על אף עמדת נפגעי העבירה, כאמור התנגדה ב"כ המשיבה לבקשה שכן ביטול תוספת הפיגורים משמעותה ביטול חלק מחוב הפיצוי של נפגע העבירה. לטענת המשיבה דין הבקשה להידחות ויש להותיר את סכום הפיצוי בתוספת הפיגורים על כנו. עמדת המשיבה נועדה למנוע פתח להפעיל לחצים פסולים על נפגעי העבירה על ידי מי שהורשע בדיון וחויב בתשלום פיצוי ולוותר על זכותם לקבלת מלוא סכום הפיצוי שנפסק. במקרה הנדון הצעת המבקש לביטול תוספת הפיגורים הפכה להצעה "אטרקטיבית" שכן שתי הבקשות כרוכות יחד כך שהסדר התשלומים המוצע יאפשר לנפגעי העבירה לקבל את סכום הפיצוי (הקרן), בתוך פרק זמן לא ארוך בתמורה לווייתור תוספת הפיגורים.
- עם זאת, לאור העובדה שנפגעי העבירה רשאים לוותר על חלק מתשלום הפיצוי, שכן הפיצוי נפסק לטובתם, הותירה ב"כ המשיבה את ההכרעה לשיקול דעת בית המשפט.
5. בתגובת ב"כ המבקש לטענת המשיבה, מסר ב"כ המבקש שהוא מוחה על הטענה שהמבקש או מי מטעמו הפעיל לחץ על נפגעי העבירה להסכים לבקשתו. ב"כ המבקש חזר על דבריו שלמבקש לא הייתה יכולת כלכלית במשך כל הזמן שחלף לשלם את הפיצוי, ולא היה מי שיסייע לו בכך. לאור הסכמת נפגעי העבירה, עתר ב"כ המבקש לקבל את הבקשה. דיון והכרעה
6. "ככלל, הסמכות להורות על פטור מתשלום תוספת פיגורים מוקנית למרכז לגביית קנסות, בהתאם לסעיף 5ג לחוק המרכז לגביית קנסות. ואולם, חובות מסוג "פיצוי" - ובכללם פיצוי לנפגעי עבירה לפי סעיף 77 לחוק העונשין - מוחרגים מכלל זה ואינם מצויים בגדר סמכותו של המרכז (וראו הגדרת המונח "חוב" בסעיף 1 לחוק המרכז לגביית קנסות). הסמכות לפטור מתשלום תוספת פיגורים על פיצוי מוסדרת בסעיף 69 לחוק העונשין... [יוער כי סעיף זה חל על פיצויים לנפגעי עבירה מכוח סעיף 77(ג) לחוק העונשין, לפיו "לעניין גביה, דין פיצויים לפי סעיף זה כדין קנס"]...". הסמכות לפטור מתשלום תוספת פיגורים מסורה לבית המשפט שגזר את דינו של המבקש והטיל עליו את תשלום הפיצוי. ככל שהוגש ערעור על גזר הדין, בין אם נטענו טענות לגבי רכיב הפיצוי ובין אם לא, מסורה הסמכות לערכאת הערעור (ר' ע"פ 1987/17 פלוני נ' מדינת ישראל (25.7.19) (להלן: "ע"פ 1987/17"). ר' גם ע"א 8994/11 ויסאם חליל נ' מדינת ישראל (29.4.12) (להלן: "ע"א חליל") ורע"א 4265/17 פיראס ג'ורן נ' מדינת ישראל (13.11.17)).

7. על פי פסיקת בית המשפט העליון על המבקש לצרף את נפגעי העבירה כמשיבים לבקשה שכן הבקשה נוגעת להם במישרין. במקרה שהמבקש לא צירף את נפגעי העבירה כמשיבים, די היה בכך כדי למחוק את הבקשה (ר' ע"פ 1987/17 הנ"ל ובש"פ 940/08 אודי בן דוד נ' מדינת ישראל (25.2.08)).
8. לפי סעיף 5 לחוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ"ה-1995, ראש המרכז לגביית קנסות הוא בעל הסמכות לפרוס או לדחות את הפיצוי שהושת על המבקש (ר' למשל בג"צ 1962/13 ולדימיר ליולקו נ' המרכז לגביית קנסות אגרות והוצאות (18.6.13) וע"א חליל"). בבקשה שהוגשה לבית המשפט העליון לפריסת תשלום הפיצוי, קבע בית המשפט העליון שהמסגרת המתאימה לבחינת טענות בדבר קושי לעמוד בתשלומי קנסות, היא המרכז לגביית קנסות (ר' רע"פ 8133/21 פלוני נ' מדינת ישראל (5.1.22)).
9. במקרה הנדון הגם שב"כ המשיבה הביעה את התנגדותה העקרונית לבקשה, היא הותירה את ההחלטה לשיקול דעתו של בית המשפט, וזאת לאור עמדת נפגעי העבירה. במקרה זה הסכימו נפגעי העבירה לקבל את בקשת המבקש, היינו: לבטל את תוספת הפיגורים בתמורה לקבלת סכום הפיצוי המקורי על פי הסדר התשלומים שהוצע על ידי ב"כ המבקש. אעיר כי אומנם מלכתחילה אמור היה ב"כ המבקש לצרף את נפגעי העבירה כמשיבים לבקשה, והוא לא עשה כן, אך קיבלתי את עמדת נפגעי העבירה מפי ב"כ המשיבה.
- מבחינה עקרונית צודקת ב"כ המשיבה בעמדתה שאין לבטל את תוספת הפיגורים שהיא חלק מחוב הפיצוי שנפסק לטובת נפגעי העבירה, ויש למנוע פתח להפעלת לחצים על נפגע העבירה לוותר על חלק מסכום הפיצוי על מנת לקבל באופן מיידי חלק אחר מסכום הפיצוי. ואולם, סבורני שבמקרה זה כאשר נתקבלה הסכמה מצד נפגעי העבירה, יש לקבל את המתווה המוצע, וזאת כדי לאפשר לנפגעי העבירה לקבל את סכום קרן הפיצוי בתוך זמן קצר יחסית. כפי שפורט, המתווה נפגעי העבירה במשך שנים רבות לקבלת סכום הפיצוי, וכעת נוצרה הזדמנות לקבלת הפיצוי, גם אם ללא תוספת הפיגורים. מצאתי אפוא לנכון לכבד את רצונם של נפגעי העבירה, ולפיכך, אני מורה על ביטול תוספת הפיגורים ועל פריסת סכום הפיצוי לתשלומים על פי המתווה המוסכם. עם זאת, כדי להבטיח שהמתווה המוסכם יקוים, אני קובעת כי ההחלטה היא מותנית, במובן זה שאם המבקש לא יעמוד בתנאים המוסכמים, לא ישלם את חובו ו/או ישלם את אחד התשלומים באיחור (של עד 5 ימים), יעמוד על כנו סכום הפיצוי המקורי, לרבות תוספות הפיגורים עד התשלום בפועל. לסיכום:
10. סכום הפיצוי המקורי בסך ₪ 258,000 יפרס לתשלומים, כדלקמן:
- א. תשלום ראשון בסך ₪ 129,000 יושלם עד יום 10.3.23.
 - ב. תשלום שני בסך ₪ 32,000 יושלם עד יום 2.4.23.
 - ג. תשלום שלישי בסך ₪ 32,000 יושלם עד יום 1.5.23.
 - ד. תשלום רביעי בסך ₪ 32,000 יושלם עד יום 1.6.23.
 - ה. תשלום חמישי בסך ₪ 33,000 יושלם עד יום 2.7.23.
- סך של 5,000 ₪ ששולמו עד כה ייזקפו על חשבון תוספת ריבית פיגורים שנצברה והיא לא מבוטלת במסגרת החלטה זו. המזכירות תשלח העתק ההחלטה לב"כ הצדדים ולמרכז לגביית קנסות.
- ב"כ המשיבה תעביר העתק מההחלטה לנפגעי העבירה.
- ניתנה היום, ב' אדר תשפ"ג, 23 פברואר 2023, בהעדר הצדדים.
- ליאורה ברודי, שופטת
סגנית הנשיאה